

УДК 811.111'373:004

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-3-32>**Олександр ЧИРВОНИЙ,**

orcid.org/0009-0001-5127-4795

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) o.chyrvonyi@kubg.edu.ua

РОЛЬ АФІКСАЦІЇ У ПОПОВНЕННІ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО КОМП'ЮТЕРНОГО ЛЕКСИКОНУ

Дослідження присвячене вивченню афіксації як ефективного засобу розширення англomовного комп'ютерного лексикону. Встановлено, що афіксація є одним із найбільш продуктивних методів словотвору, посідаючи друге місце за кількістю нових слів після словоскладання: за допомогою афіксації було створено більш ніж 300 (26%) «комп'ютерно маркованих» лексичних одиниць. У процесі творення дериватів залучаються як загальновідомі «старі» суфікси і префікси, так і відносно «нові» дериваційні елементи, наприклад, напівафікси та комбінаційні форми. Найбільш продуктивними афіксами виявились наступні «старі» суфікси: -er, -ing, -able, -ism (infostealer, computer-doping, rollable, textavism), а також префікси de- та anti- (de-influencing, anti-haul).

Значну роль у творенні складних слів комп'ютерного лексикону відіграє аналогія. Продуктивними у творенні похідних у комп'ютерному лексиконі виявились «нові» словотвірні елементи -speak, -ware, -intensive (algspeak, bossware, graphics-intensive), які вперше з'явилися саме в межах комп'ютерного лексикону завдяки афіксалізації відповідних лексем. Широко використовуються дериваційні засоби, утворені внаслідок афіксалізації грецьких і латинських слів super-, micro-, multi- (supercloud, microdelivery) і скорочень cyber-, info-, tele-, e- (teletherapy, e-skin), спостерігається дія комплексного механізму створення афіксів, який включає скорочення лексичних одиниць з подальшою їх афіксалізацією.

Виникнення нових афіксів засвідчує наявність взаємозв'язків між різними способами словотвору, чимало нових «комп'ютерно маркованих» напівафіксів виникає на базі складних слів, телескопічних утворень, скорочень, що підтверджує думку лінгвістів про комплексно-системну природу словотворення. Дослідження з'ясувало важливу роль афіксації в формуванні нової «комп'ютерно маркованої» лексики та допоможе краще зрозуміти процеси словотворення в комп'ютерному лексиконі та сприятиме його подальшому розвитку.

Ключові слова: афіксація, комп'ютерний лексикон, напівафікс, неологізм, словотворення.

Oleksandr CHYRVONYI,

orcid.org/0009-0001-5127-4795

Ph.D., Associate Professor,
Associate Professor at the Germanic Philology Department
Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine) o.chyrvonyi@kubg.edu.ua

ROLE OF AFFIXATION IN ENRICHING COMPUTER LEXIS

This study focuses on affixation as a powerful tool for enriching the computer lexis. Among various word formation methods, affixation ranks second only to compounding in terms of productivity. It proves to be a driving force behind the creation of over 300 (26%) "computer-marked" lexical units, creating neologisms like "infostealer", "computer-doping", "rollable", and "textavism".

Notably, both "old" suffixes and prefixes, rooted in the English language, and relatively "new" derivational elements such as semi-affixes and combinatorial forms, play a pivotal role in the formation of derivatives. This dynamic blend of traditional and innovative elements further demonstrates the versatility of affixation as a word-forming mechanism.

Analogy plays a significant role in forming complex words within the computer lexis. New word-forming elements like -speak, -ware, and -intensive, initially introduced through affixation, show their productivity in creating new derivatives like "algspeak", "bossware", and "graphics-intensive". Furthermore, the affixation of Greek and Latin roots (super-, micro-, multi-) and abbreviations (cyber-, info-, tele-, e-) has led to the birth of neologisms like "teletherapy" and "microdelivery", enriching the lexicon of the computer world.

The rise of new affixes sheds light on the interconnectedness among various word formation methods, with many emerging "computer-marked" semi-affixes originating from complex words, portmanteaus, and abbreviations. This underscores the complex and systemic nature of word formation in computer lexis, where creativity and innovation continuously shape language evolution.

The study clarifies the important role of affixation in shaping the new “computer-marked” vocabulary, contributing to a better understanding of word formation processes within the computer lexis and aiding in its further development.

Key words: *affixation, computer lexis, neologism, semi-affix, word formation.*

Постановка проблеми. Ця стаття присвячена аналізу афіксації як способу словотвору, який з моменту формування комп'ютерного лексикону залишається одним із найбільш продуктивних засобів створення нових слів в цій сфері.

Аналіз досліджень. Як зазначає Ю. А. Зацний, «роль кожного продуктивного афікса більш важлива, ніж роль окремого лексичного або фразеологічного неологізму, оскільки кожна словотворча морфема дає життя багатьом лексичним неологізмам (деякі нові афікси «породили» сотні нових слів), розширює можливості словотвору» (Зацний, 1999: 6). За допомогою суфіксів і префіксів утворено більш ніж 300 (26%) одиниць у цій сфері.

Афіксальні одиниці утворюються як за допомогою простого афіксального способу, так і комбінованих способів, що поєднують афіксацію й телескопію та афіксацію й словоскладення. У творенні дериватів беруть участь не тільки загальновідомі носіям англійської мови «старі» суфікси і префікси, а й нові (за формою або за змістом) дериваційні елементи – напівафікси, комбінаційні форми, які деякі дослідники називають «хибними морфемами» (Махачашвілі, 2008: 56).

Кількість суфіксів, що беруть участь у будованні нової комп'ютерної лексики, обмежена порівняно з інвентарем суфіксів, яким представлена суфіксальна система літературної англійської мови, яка налічує, за підрахунками різних дослідників, від 80 до 100 суфіксів (Marchand, 1969; Cannon, 1987). Це пояснюється, на наш погляд, загальною тенденцією до мовної економії та мінімізації кількості лексичних словотворчих засобів.

Метою роботи є дослідження афіксації в англomовному комп'ютерному лексиконі, а також аналіз найбільш продуктивних афіксів (як традиційних, так і нових, створених в межах цього лексикону, а також напівафіксів і комбінаційних форм), дослідження основних механізмів утворення нових слів.

Виклад основного матеріалу. Аналіз суфіксальних одиниць дає можливість виділити найбільш продуктивні «старі» суфікси. Серед іменникових суфіксів високу словотворчу продуктивність виявляє суфікс **-er** (35 одиниць в нашому дослідженні). Він є основним агентивним суфіксом англійської мови, що служить для створення ідентифікаційних назв агентів дії, людей чи пристроїв, що виконують певні операції. Суфікс **-er**

поєднується переважно з дієсловами (hacker, cracker, phreaker, spewer, munger, sniffer, feeper, scanner, printer) та іменниками (gamer, rejecter, tasker, Tiktokker, Booktokker), а також утворює складно-похідні слова (mail-bomber, letterbomber, self-tracker, bodyshopper, junk-mailer, thumbstopper, infostealer):

*There's a wide range of data that cybercriminals aim to access through the use of **infostealers**. Most notably, payment card details and login credentials are highly valuable. A criminal could either directly use this data to their advantage or sell it on a dark web marketplace to other malicious actors. (Katie Rees, “What Is An **Infostealer**? Is It Dangerous?” Makeuseof.com, Oct 30, 2022)*

Продуктивним у комп'ютерному лексиконі є суфікс девербальних абстрактних іменників **-ing (-in')**. Він виконує семантичну функцію створення як простих, так і складних абстрактних іменників із загальним значенням дії, процесу, на який вказує основа. Наприклад, Alt-Tabbin', bikeshedding, biohacking, bit bashing, bit twiddling, blogrolling, brigading, cat typing, clique-stalking, computer-doping, crowdspeaking, cryptojacking, frogging, godcasting, hotlinking, jackpotting, juice-jacking, leeching, multitasking, paging, phishing, piggy-backing, podcasting, podjacking, pod-slurping, sideloading, spam-spewing, swapping, vishing:

*However, it's not all roses for the pandemic-catapulted online-chess industry. While it is still grappling to resolve vexing issues like **computer-doping** and foul-play, recent bans on online gaming in some states have posed fresh challenges. (Rajnish Mishra, “Will **Computer-Doping** And Bans Checkmate Online Chess?” Outlook Magazine, Dec 4, 2020).*

Слід звернути увагу на те, що кількість складних одиниць суттєво перевищує кількість простих іменників, що ми пов'язуємо з двома факторами: тяжінням комп'ютерних користувачів до своєрідної «семантичної конденсації», використання одного слова для позначення складного, багатоаспектного процесу; а також із схильністю до використання гри слів у комп'ютерному лексиконі (одиниця podcasting є прикладом зрощення слів iPod та broadcasting, cryptojacking є зрощенням cryptocurrency та hijacking і т. і.):

***Cryptojacking** doesn't require a download, starts instantly, and works efficiently. Making it even more insidious, hackers can sneak a mining component onto unsuspecting websites and pilfer cryptocurrency*

off of the legitimate site's traffic. (Lily Hay Newman, "Cryptojacking Has Gotten Out of Control", Wired.com, Dec 29, 2017).

Як і в загальноживаній мові, продуктивними в останні десятиліття у сфері новітніх технологій були тільки два суфікси, що беруть участь у творенні дієслів – **-ize (-ise)** і **-ify**: Amazonize, anonymize, balkanize, decomponentise, digitize, glocalize, spamvertize, vectorize; bogotify, webify, memeify:

The Paris Couture shows have been littering the Instagram feeds of the stylistically inclined for the past week. And while some of the gowns were so beautiful they drew a tear from Celine Dion's eye – instantly creating a shareable meme – one design team inverted the paradigm: instead of designing couture that the masses would memeify, they designed memes that just happen to be couture. (Alexander Cavaluzzo, "Viktor & Rolf Make Memeified Couture for a New Generation", Hyperallergic.com, Jan 25, 2019).

Інші суфікси, залучені до подібних дериваційних процесів, ми вважаємо малопродуктивними. Парадокс полягає в тому, що ті суфікси, що, в сфері економіки демонструють максимальну продуктивність, наприклад **-ation**, з алморфами **-ion**, **-ization**, **-fication**, в сфері новітніх технологій репрезентовані одиничними прикладами, такими як BiCapitalization, hackification або prestidigitization,. Трохи більшу активність проявляють суфікси **-ism** (creeping featurism, cybervigilantism, domainism, playlistism, textavism) та **-ness** (spam-friendliness, user-friendliness, offtopicness, overconnectedness). На відміну від них демінутивний афікс **-ie** є помітно більш продуктивним (bothie, coupleie, debbie, foodfie, knowbie, selfie, shelfie, stealthie, surroundie, techie, usie):

Have you ever been scrolling through Instagram and seen an image of a beautifully-styled shelf filled with items like books, artwork, knick-knacks, and other decorations? If so, what you were looking at was a shelfie. (Darby Wagler, "16 Shelfie Ideas To Display Your Favorite Accessories With Style", House Digest, Jul 14, 2023).

Зареєстровано випадки суфіксації прийменників (aboutness, non-aboutness, ofness). Серед прикметникових суфіксів активним словотворчим елементом виступає суфікс **-able** (awareable, hearable, nearable, portable, rollable, Rovable, wearable):

Still, LG isn't the only company working on a rollable phone – the Oppo X 2021 concept phone also rolls, as does a concept device from TCL. There's no guarantee either of those will ever actually go on sale, but sooner or later there are likely to be multiple rollable phones on the market, so hopefully some of them are affordable. (James Rogerson "LG Rollable

finally shown off as a foldable phone alternative at CES 2021, launching later this year", TechRadar, Jan 12, 2021).

Процес утворення префіксальних одиниць сфери новітніх технологій відзначається особливою інтенсивністю. Активно утворюються префіксальні іменники та дієслова за допомогою префіксів **de-** і **anti-**, які надають своїм похідним антонімічного значення: debug, decomponentise, dehose, de-influencing, delint, deplatform, de-rezz, despew; antialiasing, anti-open-source, anti-piracy, antirube, anti-social networking, anti-spam, antivirus:

In recent weeks, a new trend called de-influencing has taken over TikTok ... The initial de-influencing videos that began circulating in January featured social media users talking about the viral products they wouldn't recommend to discourage overconsumption. Now that the term de-influencing has become more popular, there are videos under the hashtag for nearly every niche. (Lestraundra Alfred "What Does the De-influencing Trend Mean for Influencer Marketing?" HubSpot, Feb 16, 2023).

У періодичних виданнях з прикладами ілюстративного матеріалу були зафіксовані численні випадки написання префіксів як окремо, так і разом, що ми пов'язуємо із відсутністю чітко сформульованих правил написання таких одиниць:

The anti-haul is a simple concept; it's a form of content where instead of recommending a product, one shows their audience products they didn't like and what didn't work for them. This originally started from a reddit post, where fellow beauty redditors discussed products that they personally didn't enjoy. Beauty TikTokers such as Beauty By Tellie shared her thoughts and created an anti-haul of her own. (Coleen Dalde "Beautytok Philippines' Rise Of The Anti-Haul", Nylonmanila.com, Nov 18, 2022).

Активно вступає у дериваційні зв'язки інтернаціональний префікс латинського походження **super-** (8 прикладів у нашому дослідженні). Загалом, вчені спостерігають високу активність в словотворенні грецьких і латинських суфіксів, відзначають їх роль на сучасному етапі розвитку науково-технічного прогресу (Гармаш, 2005: 94). Словотворче значення елемента **super-** «першокласний» дає йому широкі можливості для використання в мові реклами, економіки, неформального спілкування, а також новітніх технологій – superuser, superloser, super-source quench, information superhighway, superprogrammer, supercomputer. Зареєстровані випадки використання словотворчого префікса **super-** в його первісному значенні «над» – superstitial (рекламна веб-

сторінка, що відкривається у браузері над вже відкритими сторінками), а також у значенні «над-великий, всеосяжний» – *supercloud* (єдина обчислювальна система, де користувачі можуть легко отримати доступ до послуг від різних постачальників):

*The answer proposed by the **supercloud** concept is to create another abstraction layer above this that operates agnostically of whatever cloud platform or platforms are running below it. This is the **supercloud**, where applications can be run in containers or virtual machines, interfacing with any cloud platforms underneath. (Bernard Marr, “The Future Of Computing: **Supercloud** And Sky Computing”, Forbes, Apr 4, 2023).*

Широко використовується в значенні «величезний, гігантський; дуже важливий» префікс грецького походження **mega-**, спостерігаються такі одиниці як *megabucks*, *megarepnu*, *megacomputer*, і інші. Крім того, в сфері новітніх технологій префікс *mega-* має і «буквальне» значення – «такий, що складається з мільйону елементів». Мегабайт (*megabyte*), наприклад, це 2^{20} байт, *megaword* – мільйон слів, *megahertz* – мільйон герц, *megacycle* – мільйон періодів (9 прикладів у нашому дослідженні). У зв'язку з цим важливо розрізняти сфери вживання «загального» та «цифрового» значення цього префіксу.

Широко використовується лексичні одиниці з префіксом **micro-**, наприклад, *microprocessor*, *microcomputer*, *microfortnight*, *microserf*, *microLenat*, *microbrowser*, *microchannel*, *microinfluencer*, *microdelivery*, *microworker* тощо. Паралельно, як синонім до префікса *micro-*, вживається і елемент **mini-**, наприклад *minicomputer*, *mini-HOWTO* і інші:

*For some, it would be mortifying to order a pint of milk or single avocado from a shop within walking distance. But a boom in ultra-fast **microdeliveries**, with customers promised goods on their doorstep in minutes, shows many customers feel otherwise. (Louise Eccles “35p for a lemon, £4 for the **microdelivery**”, The Times, May 23, 2021).*

Певна кількість нових слів (6 одиниць у нашому дослідженні, а також значна кількість дериватів) утворилась за допомогою префіксу грецького походження **hyper-** із двома основними значеннями: буквальним – «над», «за», та переносним «занадто, дуже; величезний»: *hyperlink*, *hypertext*, *hyperspace*, *hypermedia*, *hyperlocal*. Високою продуктивністю характеризується префікс **multi-**, утворюючи похідні зі словами, які мають відношення до процесу комп'ютерів і мережевого адміністрування (25 одиниць у нашому дослідженні),

наприклад, *multitasking*, *multicast*, *multilink*, *multimedia*, *multi-mediocrity*, *multimegabit*, *multiuser*, *multiplayer*, *multislacking*, *multipoint*, *multifunction*, *multiprocessor*, *multiplex*, *multi-gyabyte*, *multipath movie*, *multitiered application*, *multi-channel shopping* і т. і.

Крім традиційних суфіксів і префіксів, як вже було відзначено, в афіксальному словотворенні беруть участь і нові (за формою або за значенням) дериваційні елементи – напівافیкси, комбінаційні форми. Фактично поняття «комбінаційна форма» може охоплювати досить широку категорію проміжних елементів, тому дослідники по-різному ставляться до визначення категорії напівافیксів і їх класифікації.

Напівافیксам властиві ознаки обох елементів – і афіксів, і компонентів складних слів. Розглянемо більш детально їх джерела, шляхи і лінгвальний механізм формування. Вихідним матеріалом утворення нових комбінаційних форм можуть слугувати повнозначні слова, а також частини слів, їх фрагменти. Помітну роль при цьому може виконувати аналогія, тобто використання зразка конкретного слова. Наприклад, за аналогією до одиниці “software”, за декілька десятиліть було створено неімовірну кількість неологізмів для позначення різноманітних типів програм, від офіційних термінів (*bossware*, *malware*, *shareware*, *spyware*) до напівжартівливих жаргонізмів (*abandonware*, *beerware*, *coasterware*). Варто зазначити, що словотворення за цією моделлю не спиняється і зараз: лише за останні три роки за цією моделлю було створено не менш ніж п'ять неологізмів (*abandonware*, *bossware*, *fearware*, *killware*, *tattleware*).

*Can a company really use computer monitoring tools – known as “**bossware**” to critics – to tell if you're productive at work? Or if you're about to run away to a competitor with proprietary knowledge? Or even, simply, if you're happy? Many companies in the US and Europe now appear – controversially – to want to try, spurred on by the enormous shifts in working habits during the pandemic, in which countless office jobs moved home (Zoë Corbyn “**Bossware** is coming for almost every worker’: the software you might not realize is watching you”, The Guardian, Apr 27, 2022).*

Вплив, якого зазнала англійська мова внаслідок змін в сфері новітніх інформаційних технологій, не обмежується лише появою нових слів і словосполук. Дієвим механізмом утворення нових формантів є аналогія, кількість одиниць, утворених за її допомогою, в англomовному комп'ютерному лексиконі є достатньо значною. Так, внаслідок утворення низки нових одиниць за зразком складного

слова незмінний компонент останнього перетворюється на високочастотний, з'являється нова модель з постійним незмінним компонентом. Отже, процес формантизації других компонентів складних слів сприяє появі нових напівафіксів. Наприклад, продуктивним наприкінці ХХ та на початку ХХІ століття виявився напівафікс **-speak** (мова, жаргон) з характерною спеціалізацією значення по відношенню до вільного корелята. Він виник як частина авторського неологізму Дж. Оруелла Newspeak і став позначати мову певної сфери діяльності, групи людей, місцевості; жаргон – онлайн-бізнесу, хакерської діяльності, і т. і., наприклад, chatspeak (жаргон людей, що спілкуються у чатах), webspeak, netspeak (жаргон людей, що багато часу проводять в Інтернеті), CEO-speak (жаргон онлайн-бізнесу), techspeak, guruspeak, geekspeak, leetspeak, hackspeak (професійний жаргон хакерів), algospeak (слова, які використовуються в публікаціях у соціальних мережах, щоб уникнути використання інших слів, які алгоритми визнають небезпечними або недоречними). В даному випадку, як бачимо, також має місце процес афіксалізації лексеми, перетворення її на продуктивний афіксоїд:

“Algospeak” is becoming increasingly common across the Internet as people seek to bypass content moderation filters on social media platforms ... Algospeak refers to code words or turns of phrase users have adopted in an effort to create a brand-safe lexicon that will avoid getting their posts removed or down-ranked by content moderation systems. For instance, in many online videos, it’s common to say “unalive” rather than “dead.” (Taylor Lorenz “Internet ‘algospeak’ is changing our language in real time, from ‘nip nops’ to ‘le dollar bean’”, The Washington Post, Apr 8, 2022).

За аналогією до поняття e-commerce виникають слова для позначення інших видів сучасної торгівлі: *d-commerce* (dynamic commerce, dynamic pricing) – продаж товарів і послуг на онлайн аукціонах, *t-commerce* (television commerce) – поєднання технологій електронної торгівлі з інтерактивним телебаченням, *v-commerce* (voice commerce) – проведення електронних трансакцій через комп’ютер або телефон, використовуючи голосові команди, *m-commerce* (mobile commerce) – процес оплати товарів і послуг з мобільного телефону, *a-commerce* (augmented reality commerce) – бізнес купівлі та продажу товарів із використанням технології доповненої реальності, щоб покупці могли бачити предмети в контексті реального життя, перш ніж їх купити:

Let’s then welcome ... A-Commerce, which will soon replace the E-Commerce term. Through AR, retailers can now offer a more interactive and personal experience that will shift the way we shop forever. Of course, brick-and-mortar stores won’t disappear just yet. But for sure we are coming closer to see that happen one day. (Gaston Viau, “The End of the E-Commerce is just around the corner”, Medium.com, Dec 26, 2017).

В англomовному комп’ютерному лексиконі функціонує значна кількість ад’єктивних композитів, створених за моделлю N + Adj., N + PP (12 одиниць у нашому дослідженні). Часте використання другого компонента у серії однотипових утворень сприяє переходу цього форманта до розряду словотворчих засобів. Так, словотворчий елемент **-driven** виник в результаті формантизації других компонентів складних слів; у нього сформувалось узагальнене значення «рухомий; той, що спричиняється до дії певною силою, на яку вказує перший компонент», наприклад, command-driven, database-driven, microprocessor-driven, event-driven, menu-driven, consumer-driven content.

Іншим дериваційним засобом, який виник з аналогічного словотворення, є елемент **-intensive**. Він вживається у складі таких «комп’ютерно маркованих» одиниць, як resource-intensive, memory-intensive, code-intensive, graphics-intensive і має значення «той, що потребує або містить велику кількість того, на що вказує перший компонент».

Активність других компонентів складних слів може ілюструватися словотворчими елементами **-free** (content-free, frames-free) і **-ful(l)** (cachefull, screenfull, bufferfull). Напівсуфікс **-free** зі значенням «той, що не містить, не включає в себе те, що вказано у першому компоненті (похідного слова)» є контекстуальним розвитком давно існуючого елемента, який спочатку означав «вільний від (оплати, податку і т. і.)», наприклад, tax-free або duty-free. Напівсуфікс **-ful(l)** зі значенням «повний того, про що вказано у першому компоненті (похідного слова)», як правило, використовується як елемент мовної гри, внаслідок чого лексеми, створені за його допомогою, зазвичай мають стилістично знижену конотацію і відносяться до жаргонізмів.

Нарешті, словотворчий елемент **-sphere** в значенні «область, сукупність» проявляє себе в утворенні таких «комп’ютерно маркованих» одиниць, як infosphere (метафізична сфера інформації, даних, знань і комунікації), blogosphere (всі блоги в Інтернеті та люди, які їх пишуть або читають), twitosphere (Інтернет-спільнота мережі Twitter) та manosphere (широка мережа веб-сайтів, блогів

і онлайн-форумів з питань, пов'язаних з чоловіками та маскуліністю):

*But within just a few months, Futrelle was attracting a significant female audience: women eager to learn what men were getting up to online but put off by the prospect of trudging through the **manosphere** themselves. (Peter C. Baker "Hunting the **Manosphere**", *The New York Times*, 13 June 2017).*

В останні десятиріччя широко використовуються дериваційні засоби, утворені на базі грецьких слів (cyber-, info-, tele-). Одиниці з префіксальними елементами **cyber-** («електронний, кібернетичний»), **info-** («інформаційний; пов'язаний з інформаційною технікою»), **tele-** («пов'язаний з використанням телекомунікаційних технологій») поповнюють словниковий склад англійської мови у зв'язку з бурхливим розвитком електронної революції і необхідністю номінації нових явищ, які вона викликала до життя, наприклад, cyberbalkanization, cyberbusiness, cyberchondriac, cyberdefender, cyberflashing, cybergripping, cyberhoarding, cyberloafing, cybermedia, cyberpiracy, cyberrevolution, cybersoldier, cybersquatting, cybervigilantism; infocentre, infosphere, infoslave, infotech, infowar; telebanking, teledildonics, telematics, teleshopping, teletherapy:

*The program started through a community assessment in August 2021 that found access to behavioral health resources as an urgent need, Metta said. Initially, officials put **teletherapy** equipment in both schools and weren't sure what the result would be, she added. (Kristi Eaton, "Behavioral **teletherapy** for students in rural Maine brings 'hope to the hallways'", *The Maine Monitor*, May 27, 2023).*

Формування нових дериваційних засобів базується також на псевдоморфемах, які 1) омонімічні з існуючими в мові лексемами або з «мертвими» афіксами; 2) є результатом довільного морфемного розкладу існуючих лексичних одиниць або результатом фрагментації лексем у зв'язку з їх участю в певних словотворчих процесах (телескопія, скорочення) (Зацний, 1999: 61; Снікєєва, 1999: 59).

Особливою активністю у префіксації відзначається новий дериваційний елемент **e-** (ініціальне скорочення від слова electronic), який вперше було вжито в слові e-mail. Цей префікс позначає пов'язаність з комп'ютерною і телекомунікаційною технікою і вживається переважно з іменниками: e-cash, e-currency, e-affectionate, e-alphabet, e-athlete, e-bail, e-apathy, e-mall, e-money, e-zine, e-wallet, e-textile, e-mentor, e-skin, e-waste:

*The explosion of **e-waste** highlights its dual (and dueling) identities as both environmental scourge*

*and potential economic resource. Though often laced with lead, mercury or other toxic substances, laptops and phones also contain valuable elements like gold, silver and copper. Yet barely 20 percent of the world's **e-waste** is collected and delivered to formal recyclers. (Brook Larmer, "**E-Waste** Offers an Economic Opportunity as Well as Toxicity", *The New York Times*, Jul 5, 2018).*

Слід відзначити, що словотворчі афікси, що розглядалися вище (cyber-, mega- super-, tele-, techno-, e-, dot- та інші) як такі з'явилися в результаті так званого процесу «семантико-функціонального переродження», що складається з двох ступенів, коли «на ініціальній стадії лексична одиниця підлягає семантичній трансорієнтації, яка відбувається із залученням до її семантики техногенного компоненту значення. На заключній стадії зазначеного процесу, техно-перероджена одиниця набуває функціонального статусу словотворчого елемента і надалі залучається до системних відносин в межах комп'ютерної терміносистеми в якості компонента структури» (Махачашвілі, 2008: 48).

Також, внаслідок процесу «семантико-функціонального переродження», мовні одиниці продовжують функціонувати паралельно на різних рівнях мовної системи. Як відзначають дослідники, «монофункціональні словотворчі елементи cyber-, mega-, super-, hyper- можуть перетворюватися у біфункціональні шляхом власної лексикалізації» (Гармаш, 2005: 125). Таким чином, має місце так звана «функціональна омонімія» (Зацний, 1999: 76) мовних одиниць, що свідчить про дуалістичний характер розвитку комп'ютерного лексикону.

Висновки. Дослідивши використання традиційних і нових афіксальних засобів англійської мови у творенні одиниць сфери новітніх технологій, слід відзначити, що система афіксації перебуває в динамічному русі, поєднуючи використання «старих» афіксів і нових словотворчих елементів – афіксів, напівафіксів і комбінаційних форм.

Як свідчить наше дослідження, серед одиниць комп'ютерного лексикону, створених за допомогою афіксації, не можна впевнено визначити найбільш продуктивний спосіб словотвору. Всі три головні компоненти комп'ютерної лексики – терміни, професіоналізми і професійні жаргонізми – представлені відносно рівними долями (терміни – 35%, жаргонізми – 35%, професіоналізми – 30%). Це доводить, що афіксація, представлена суфіксацією і префіксацією, є одним із найбільш продуктивних способів словотвору і посідає друге місце за кількістю нових слів після словоскладання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гармаш О.Л. Системність словотвору англійської мови та інноваційні процеси : дис. канд. філ. наук : 10.02.04 / О.Л. Гармаш – Запоріжжя, 2005. 188 с.
2. Єнікеєва С.М. Формування і функціонування нових словотворчих елементів англійської мови : дис. канд. філ. наук : 10.02.04 / С.М. Єнікеєва – Запоріжжя, 1999. 178 с.
3. Зацний Ю.А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови в 80-ті – 90-ті роки ХХ століття : дис. д-ра філ. наук : 10.02.04 / Ю.А. Зацний – К., 1999. 409 с.
4. Махачашвілі Р.К. Лінгвофілософські параметри інновацій англійської мови в техносфері сучасного буття: Монографія / Р.К. Махачашвілі; Запорізь. нац. ун-т МОН України. – Запоріжжя, 2008. 202 с.
5. Cannon G. Historical Changes and English Word-Formation: Recent Vocabulary / G. Cannon. New York: Lang, 1987. 340 p.
6. Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word Formation / H. Marchand. Munich: Beck, 1969. 379 p.

REFERENCES

1. Harmash O. (2005) Systemnist slovtvoru angliiskoi movy ta innovatsiini protsesy [Systematicity of the word formation of the English language and innovative processes]: Ph.D. dissertation: 10.02.04 / Zaporizhzhia. 188 p. [in Ukrainian].
2. Yenikeieva S. (1999) Formuvannia i funktsionuvannia novykh slovtvorchykh elementiv angliiskoi movy [Formation and functioning of new word-forming elements of the English language]: Ph.D. dissertation: 10.02.04 / Zaporizhzhia State University, Zaporizhzhia. 178 p. [in Ukrainian].
3. Zatsnyi Yu. (1999) Rozvytok slovnykovogo skladu suchasnoii angliiskoi movy v 80-ti – 90-ti roky XX stolittia [Development of the vocabulary of the modern English language in the 1980s and 1990s]: Doctor of Science dissertation: 10.02.04 / Kyiv. 409 p. [in Ukrainian].
4. Makhachashvili R. (2008) Lingvofilosofski parametry innovatsii angliiskoi movy v tekhnosferi suchasnogo buttia: Monografiia [Linguistic-philosophical parameters of English language innovations in the technosphere of modern life: Monograph] / Zaporizhzhia, Zaporizhzhia National University. 202 p. [in Ukrainian].
5. Cannon G. Historical Changes and English Word-Formation: Recent Vocabulary. New York: Lang, 1987. 340 p.
6. Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word Formation. Munich: Beck, 1969. 379 p.